

מסורת הש"ס

(א) גי' רש"ל יכולים לקיים כחב
 ידו, (ב) [מוספתא סנהדרין פ"ה],
 (ג) [מוזבין. רש"ל], (ד) ז"ל מלוה,
 (ה) [לקמן ע"ב], (ו) [פסחים לא],
 (ז) [שיין לעיל קנח:] ועי' רש"ש,

תורה אור השלם

1 תחת אבתיך יהיו בְּנִיךְ
תְּשִׁיתֵמוּ לְשָׂרִים בְּכָל הָאָרֶץ:
תהלים מה יז

גליון הש"ם

תוס' ד"ה ולימרו בו' ותימא
למה לא יוכל להוציא. עי'
כתובות דף נא ע"ב תוס' ד"ה
דזונה:

הגהות הב"ח

(א) וְאֶחָדֵם־יָמֵי לְקִיּוֹם מִבְּנֵי
וְהַשְׁתָּא אִידֵּרֵהּ לֵאמֹר מִבְּנֵי
אֲחֵרֵינִי מִיֵּהֱמִינִי וְתֵלֵךְ קִיּוֹשׁ:
(ב) רַב־שֵׁם הָאִישׁ אֵלֶּךְ אֶל
(ג) וְהַשְׁתָּא מִיֵּהֱמִינִי לְמִיתֵי וְהִקְדִּיל
עִם אֲחֵרֵי חֲבֵרֵי הָאִישׁ וְהִסִּיחַ
(ד) בְּרֵי טוֹטֵל כִּי מִקְלֹסִים: (ה) וְהִסִּיחַ
בְּחֵלֶק וְכִי וְאֵלֶּךְ אִידֵּרֵהּ כִּסְרִי:
(ו) וְהִסִּיחַ אֵלֶּךְ אִידֵּרֵהּ שְׁלוֹם מִיֵּהֱמִינִי
כִּלְיָ וְיִצְחָק לֵאמֹר תִּתֵּן: (ז) וְהִסִּיחַ
וְאֲחֵרֵי: וְכִי אִלּוּ עָלֵה עֲמִלִּי:
(ח) תּוֹבֵי דִּיֵּי וְלִימְרֵי וְכִי
נִגְמַסִּים שְׁפַדְוֵל דִּי כִסְרֵהוּ טוֹטֵל:
(ט) וְכִי אֲמַרְי מִקְלֹסִים:
(י) בְּאִדֵּי דְלִין כְּעַל חֻב טוֹטֵל
(י�) כִּי כְלוּמֵי אִישׁ לְקִיּוֹתֵם
מִיֵּהֱמִינִי מִלֵּךְ מִלֵּךְ דִּמִּסִּל הוּ
לֵאמֹר כִּכְעִים: (ב) בְּאִדֵּי מִמֵּה
אֲבוּהֵי דִבְרָא רַבָּא קִלְמִי וְ
מִלְמַר כִּי נִתְמַן לְעִיל דִּקָּה
קִבָּה יִמּוּסִים שְׁנֵי קִרְקַע
כְּחֹתֵה אִשְׁרִין: (ג) בְּאִדֵּי כִי
שְׁמַעִי עֵלֵךְ בִּפְרָקִי יִשׁ וְתוֹחֲלִין
וּבְסִידֵרֵהּ לְהוּרֵי לְשִׁלְחוֹ מִיֵּהֱמִינִי
לְעִיל כִּי: (ד) וְהִסִּיחַ דִּבְרָא
דִּבְרָא בְּרֵי שִׁיחֵלְמוֹ מִיֵּהֱמִינִי
הַחֲבִי הַחֲבִי הָאֵם וְהָאֵם קִבָּה
כִּיֵּי הָאֵם לֵאמֹר אִידֵּרֵהּ לֵקֵחַ
מִיֵּהֱמִינִי: (ה) אֵלֶּךְ אִידֵּרֵהּ וְאֵלֶּךְ
נִגְמַסִּים אִלּוּ אִידֵּרֵהּ וְכִי וְכִי:
(ו) וְהִסִּיחַ אֲבוּהֵי שְׁמַעִי וְכִי:

מוסף תוספות

א. דאפי' דאמר דאז
מקנה דשליב' ה"מ בנח
נכסים שנופלים בשעה
שאינו חל לתנא האחרים
אבל גוסס אינו חל לדבר ואין
כח ליתן והלכך לא מצי
לאקניניהו מקמי דתנא
לדיה דאז אפי' בשעה שבאו
לדון אינו יכול להקנותן וכן
מקודם לכן (ק' רש"י פ"ג
ש"ס). וזה הו' קשה להם. שטע'
מקולטת כעס ה"ל"ס. (ו' א' ח)
הוא שקשה להם שהבן
מוציא מיד השקולטת בתנא
הדמים שהקולטת אביה לא
יחזיר, דנהי דהמכר אינו מוכר
מ"מ הדמים שהוציא יחזיר
מתוך אותם הדמים ואפי' לא
הניח אותה אחרים דקמח
ע"ה ח"י. ס' ומוציא דמקח
הכא פירושו מפקיע, כלומר,
מוציא מיד שבוה. רש"י.
ומוקלי חזרה שבאו שני
דאמרינן חתם ע"ה שבה.
שטע' מקולטת כעס ה"ל"ס.
ו' א"י י"ל דהא דתנא
בכתובות אינו האשה ונתן
בראוי ה"מ כשנפלה יורשה
שחיה דאריה לבעלה לפני
אחיה שלא היה לו לבעלה
לפני אחיה שלא היה לו
לבעלה בן שירש וירשתו
שנפלה לו מאביו לזון מנכין
לאשה וכן נמי לבעל חוב,
כאזי האבא שנואן לבעלה בן
יורש שהיה במקום בעלה לא
חשבין לדיה אריה, להפסיד
חבותה לדין חוב, שכבת
הירושה ליד בני חוב
כאלו האבא לידו וכן נמי
חוב. ס' א. ורש"י וקמח ע"ה
משועבדת לדין חובין חשבין
ליה כאלו היא יבין דהא ע'
י. ו' א"י ש' נתקיים כ"י ע'
אבתו ובה היה יורע לו חוב
חתם אותו בשקרי ואין שנשע'
ע"ה כתב ידו א"ל א"י החזוק
כתב השתא חזקתו זמני, וכן
א"י באה לו ואפי' שכבתי

מי שמת פרק תשיעי בבא בתרא

קנא.

עין משפט
נר מצוה

קסג א מ״י פכ״ז מהל
מזרה הל' א סג
עשין פג ט״שע״ז חור״מ ס״
ר״א סעף ג:
קסד ב מ״י ט״שע״ז שס
טעף ד:
קסה ג ד מ״י פ״ד מהל
עדות הלכה א סג
לזוין רטו ט״שע״ז חור״מ
ס״ז מו סעף גל וברכז אלפס
סגדריין סף דף סגא:
קסז ה ו מ״י ט״שע״ז
סס סעף לה:
קסח ז מ״י ט״שע״ז חל'
טו סגס ז ט״שע״ז
ח״מ ס״ז לג סעף י:

רבינו גרשום

[illegible]

וְיִצְחָק לֵאמֹר לֵיָּה אֲבוֹד וּבֵן וְאֵת אֲמָאִי מִשְׁפָּחָה. * וְתִימָנָה לָמָּה לֹא יִזְכֶּה
לְהוֹצִיא מִיַּד הַלְקוּחוֹת אֶפְּרָיִם לַמֶּלֶךְ אֲדָם מִקֵּנָה דָּבָר שֶׁלֹּא
צָר לְעוֹלָם הֵייוֹ כְּגוֹן שֶׁלֹּא מֵת הָבֵן בְּחַיִּי הָאֵל שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ דְּמִים
מִקֹּדֶם שֶׁמֵּת הָאֵל אֲבָל כִּשְׁפָלוּ לוֹ כִּשְׁהוּ גּוֹסֵס אֲמָרוֹ לַעֲלִי (דף קסא:)

דאפילו לר"מ דאמר אדם מקנה דבר
 שלא בא לעולם לא מהני מדי לקנות
 בנכסים ^(א) כשהאגוסט ^(ב) ופי' הר"ר
 יצחק בר' מאיר דודאי ממכר אינו
 מכר ^(ג) אלא לענין חזרת מעות אירי
 הכא שבנו מוליא השעבוד שהיה להם
 ללקוחות מן הדין מהם כי אין להם
 אפי' שעבוד בקרקע בשביל מעותיהם ^(ד)
 ולפי זה צריך לומר דס"ל אדם משעבד
 דבר שלא בא לעולם דאי לא משעבד
 מאי מקשי לימרו ליה אבון זצין ואת
 מאי מפקת ואלא אין אדם משעבד
 דבר שלא בא לעולם ואפ"ל דאמרין
 לעיל דאיקני קנה והוריש לא משמעבד
 היינו משום דשמואל לטעמיה דלית
 ליה מלוה על פה אינו גובה מן
 היורשין אבל לרידן דלית לן גובה מן
 היורשין הויא כמו ^(ה) (מלוה) ומשמעבד
 אע"פ שלא בא לעולם ואם תאמר אכתי
 מאי פריך לומר דאין טעמא וזצין ואת
 אמאי מפקת דלמא היינו טועמין ומה
^(ו) דאין בעל חוב נוטל בראוי כמו
 כתובת אשה דתנן בבכורות פרק י"ט
 בבור (דף ק"ג) דלינה נוטלת בראוי
 ושמה י' לומר דוקא כתובת אשה ^(ז) אבל
 בע"מ נוטל בראוי מיהו קשה דא"כ י'
 קא חשיב ככתובות רישא פירא אע"פ
 (דף נ"ז וס"ג) דנחלי כרחה ככתובה
 דמי לענין כמה דברים אמאי לא חשיב
 נמי לענין ראוי דלינה ככתובה ואיתא
 בבע"מ אבל אי ליתא בבעל חוב אתי
 שפיר ^(ח) אבל אין להציג ראייה מדאמר
 בסמוך ^(ט) מאי לאו יורשי האב בנים
 מורשי אשתין פירוש בני הבן וקאמר
 אין בע"מ נוטל ולא היינו משום דלינו
 נוטל בראוי אלא טעמא משום דאמר
 מכא ^(י) דאבי אבא קאמי אבל אין
 להציג ראייה מדאמר ר"ג יתומים
 שגבו בחובת אביהן בע"מ חוזר וגובה
 אותה מהם אלמא נוטל בראוי שהרי
 אין זה ראוי אלא משעבדי בן מדר'
 נתן ^(יא) ויהי קשה דהל"ל כי שלוח ואל
 בן שמכר מלא ליתא דמי מוליא ולא
 הלקוחות ועוד קשה למה יש לו להיות
 ללקוחות שעבוד על אצוי מי עדיף
 ממלוה על פה דאין לך מלוה על פה
 גדול מזה על כן נראה לר"י דאלו
 נקיים דבר האבא ליה מיהו מוליא

מיתמה דהיינו גופא מהיוס ופירות לאחר מיתה כמו ששינו לעיל צפרק
 יט נוחלין (דף קלז.) (ט) מבר האב או הבן צחי האב וסבירא להו לשלחו
 ממסת דהכא כר' יוחנן דלמר לעיל צפ' יט נוחלין דלא קנה לוחק מ"מ
 וזו היא עקשה צדיי ממונות דלימרו ליה אצור וצין כו' **א"ל** א' **א**
קשיא הא קשיא בן שמבר ב'. ולא גרסי' ^(ז) אי אימתר הכי אימתר
 שסהרי כל הדברים הללו שלחו מתם ומה ששלחו זו היא שקשה
 צדיי ממונות ולא ידעו על איזה דבר שלחו כו' **בגין** שהוחזק
 בדרין בב"ד. פירש צדינו שמואל ששלחו צו הנפק ואין נראה לרבי
 דלחקר דיינים ופסיהם מי לא מצי למיטעו כבהסו וצדרא אי גזלן הוא
 לא שרי אין חותמין אלא על חתימת העדים ואפי' מה שצטר
 צריכין דיינים לקרות אלא ה"פ הוחזק כח ידו צד"ד שראו צד"ד
 ככתב ידו קודם שנעשה גזלן¹ דליכא למימר שלאחר כך חתם כמו הוחזק
 שטר כחובה בשוק צדפ"ב דקדושין (דף כ:) ² ובגין הואיל דאימחוק צד"ד
 אלא אמר' צפ' זה צורר (סנהדרין דף לא: ושם ד"ה ויפין) דהיינו שראו צד"ד
 שאלו הסער כבר וכדפרישית בספ"ק צד"מ (דף עז:) **ואת"פ** שאלו
 כ נעשו קרובים שאחר מעיד על כתב ידן שמכירין אותו וכל חייסין
 וזכה הדיק לנזם כמומו דכתיב בתריה חתימתו לשדים כהא':

וְיִזְמְרוּ לַיהוָה. לְקוֹחוֹת אֲבוֹן וְצִיָּו וְאֵת מַפְקֵת שְׁמֵתָה יוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ וְאֵת
אֶת אֲדָם יוֹרֵשׁ מִה שְׁמֵכָה אֲבִיו: דְּלֵמָּה. דְּלֵמָּה לֹה חֲנוּךְ בֶּן
לְרֹאשׁוֹן מִכָּה יַעֲקֹב דְּהוּא אֲבוֹה דְּלֵמָּה קָא אֲחִינָה דְּבִינ צְנִים הִרִי הֵן
בְּנֵינִים וְכִי הִירִי דְּרֹאשׁוֹן אֲבִי הִי יִכּוֹל לִירֵשׁ אֵת יַעֲקֹב אֲבִיו אִילוּ
[הִי] חִי אַחֲרֵי מוֹת אֲבִיו כִּךְ אִנִּי
יוֹרֵשׁ אֵת יַעֲקֹב מִגּוֹרֵת הַכְּחוּב וְלֹא
מִכָּה לְרֹאשׁוֹן אֲבִי אִנִּי יוֹרֵשׁ וְאִין בְּנִינִים
הִלְלוּ שׁוֹם וְכוֹת לְרֹאשׁוֹן וְכִיכִירוּ
לֵאלוּ כְּלוֹם הָיָא: פִּדְעָה. דְּחֲנוּךְ בֶּן
לְרֹאשׁוֹן יוֹרֵשׁ אֵת יַעֲקֹב וְקִנּוּ שְׁלָא מִכָּה
לְרֹאשׁוֹן דְּכַתִּיב תַּחַת אֲבוֹתֵיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךְ
לְלִרְאֵיךָ קִאֲמֵר תַּחַת אֲבוֹתֵיךָ דְּהִירֵי
יַעֲקֹב יִהְיוּ בְּנֵיךְ דְּהִירֵי חֲנוּךְ מִדְּלָא
דְּכַתִּיב תַּחַתִּי יִהְיוּ בְּנֵיךְ: אֵלָּא אִי
יִשְׁלַחוּ מִתַּח וְ הָיָא שְׁקֵשָׁה דְּבִינ
מִמְמוֹנוֹת לֹא כִי הָיָא גִּיּוֹנָא שְׁלֹחַ
דְּהָא לֹא קֵשָׁה הוּא אֵלָּא
הִכִּי שְׁלֹחַ מִתַּח צְבוֹר שְׁמֵכָה חֲלָק
בְּכִיכִירוֹתָ בְּחִי אֲבִיו וּמֵת הַצְבוֹר כְּגוֹן
לְרֹאשׁוֹן שְׁמֵכָה חֲלָק בְּכִיכִירוֹתָ הִרְאִי
לְהַגִּיעַ בְּנִינֵי אֲבִיו וּמֵת לְרֹאשׁוֹן וְאַחֲרֵי
כֵּךְ מֵת יַעֲקֹב בָּא חֲנוּךְ מִיּוֹצֵא מִיד
הַבְּקִיחוֹת חֲלָק בְּכִיכִירוֹתָ לְרֹאשׁוֹן אֲבִיו
וְיִטּוּלָהּ לְעֲמֹד כְּאִילוּ לֹא מִכָּה לְרֹאשׁוֹן
שֶׁחֲנוּךְ יוֹרֵשׁ חֲלָק בְּכִיכִירוֹתָ אֲבִיו בְּחִי
וְקִנּוּ אֲבִיו וְאֵעִ"פ שְׁמֵת הַצְבוֹר בְּחִי
לְרֹאשׁוֹן דְּחֲתָן לְעִיל (דף קטז): צְנוּת לְלַפְחָה
וְנִטּוּ שְׁלֵשָׁה חֲלָקִים חֲלָק שְׁהִי רִאשׁוֹ
לְאַצִּינָה שְׁהִי מִיּוֹצֵא מִצְרִים (ו) וְשְׁהִי
בְּכִיכִירוֹתָ וְנִטּוּ שְׁנֵי חֲלָקִים: (ז) חֲלָק
בְּכִיכִירוֹתָ מִיּוֹצֵא. וְהִלָּא אִין
בְּכִיכִירוֹתָ: וּמֵאִי קוּשִׁיָּא. דְּבִינ מִמְמוֹנוֹת:
דְּלֵמָּה מֵאִי אֲמַר. חֲנוּךְ מִכָּה יַעֲקֹב
אֲבִי אֲחִינָה דְּכַתִּיב תַּחַת
אֲבוֹתֵיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךְ וְיַעֲקֹב אִנִּי יוֹרֵשׁ
כְּאִילוּ אִנִּי לְרֹאשׁוֹן דְּבִמְקוֹם לְרֹאשׁוֹן אֲבִי
אִנִּי עוֹמֵד כְּאִילוּ אִנִּי צְבוֹר מִגּוֹרֵת
הַכְּחוּב וְכִדְתָּן צְנוּת לְלַפְחָה כו': אֵלָּא
אִי קֵשָׁה דְּבִינ מִמְמוֹנוֹת הָא קֵשָׁה.
וְהִכִּי שְׁלֹחַ (ו) לִיה מִתַּח: הִיָּה יוֹרֵשׁ
לֹא צְדוּת. לְרֹאשׁוֹן לְשִׁמְעוֹן עַד שְׁלָא
נִעְנַשְׁתָּה לְרֹאשׁוֹן גִּזְרֵן וְהִיָּה שְׁמוֹ חֲמוֹס
בְּשִׁטְר הַלְּוֹאֲתוֹ שֶׁל שְׁמֵעוֹן: וְאַחֲרֵי כֵךְ
נִעְנַשְׁתָּה גִזְרֵן. וּפְסָל לְעֵדוֹת דְּכַתִּיב
(שְׁמוֹת כג) אֵל תִּשָּׂא יָדְךָ עַם רֹשַׁע
לְהִיטוֹת עַד חֲמוֹס וְאֵעִ"פ שְׁנֵאֲמָן אֲדָם
לְמוֹר דִּי אֲכַת יֵד דְּחֲתָן בְּכַחוּבֹת
(דף כז): מַעֲתָה אִינוּ מַעֲדַל עַד כִּתְּחַ
יֵד שְׁהִי כֹל דְּבִירוֹ אִינוּ מִחוּזְקִין שְׁקִר
מִשְׁנַעֲשֶׂה גִזְרֵן וְשֵׁמָה עַד אֲחַד פְּסוֹל
יִזְיִיף אִו (ו) עֲמֹד כְּתָבוּ וְחֲתִם צו הַיּוֹם
שְׁקִיר: אֲבָל אַחֲרִים מַעֲדִין. דְּמִפְרַשׁ
דְּקִסָּ"ד הִכִּי קֵשָׁה דְּבִינ מִמְמוֹנוֹת דְּלֵאִהוּ לֹא מֵהֵימֵן אַחֲרִינִי מֵהֵימֵנִי
וּבְחִמְיָה וְהִלָּא שְׁמָה הוּא עֲמֹד חֲתִם צו הַיּוֹם שְׁקִיר גִּזְרֵן הוּא:
וּבְכַמְרִינֵיהּ חֲתִימָתוֹן אִינוּ מִרְחוּץ בְּכָךְ וְהִלָּא שְׁמָה פְּסוֹל הוּא:
כְּגוֹן שְׁהוֹזַק. דְּהִבְקַץ צְבִית דִּין צְטֵרִם הִיּוֹמוֹ גִּזְרֵן דְּהִשְׁתָּא לִיכָא
לְמִימַר הִכִּי אֵלָּא אִילוּ מַעֲדִין שְׁחֲתוּמוּ בְּהַנְפֵּק זֶה וְקִיִּימוּ הִשְׁטֵר מַקְמִי
דְּהוּי הָאִי גְבֵרָא גִזְרֵן וְהִהִיא שְׁעָתָה הִיָּה הוּא עֲמֹד נֶאֱמַר לומר זֶה כְּתִב
יְדִי וְהִשְׁתָּא לִיכָא לְמִפְרַךְ אִהוּ לֹא מֵהֵימֵן אַחֲרִינִי מֵהֵימֵנִי דְּהָא הִנֵּי
אֲחִירֵינִי אֲכַת יֵד הֵן מַעֲדִין וְלֹא אֲכַת יֵד וְשִׁטְרֵא מַקְמִינֵיהּ וְקִאִי
מִמִּילָא: אֵעִ"פ שְׁלָא הוֹזַק כו'. דְּגִזְרֵת הַכְּחוּב הִיא דְּחֲתָמוּ אִינוּ נֶאֱמַר
וְלֹא מִשּׁוֹם דְּמַחוּזְקִין לִיה כְּמִזְיִף וְכוּתָב הֵלֶכְךָ אַחֲרִינִי מֵהֵימֵנִי דְּלִיכָא
לְמִימַר מִשְׁנַעֲשֶׂה חֲתָמוּ וְיִיף וְכַתָּב: לְעוֹלָם דְּאֲמַרְתּוּ מַעֲיָקָרָא. בֶּן שְׁמֵכָה
בְּנִינֵי אֲבִיו כו': בְּצִרְכָּה הוּא דְּכַתִּיב. שְׁהִרְדִּיקִים יֵשׁ לֵסָּה צְנִים
צְנִים לְיִוְרֵשׁ דְּכַתִּיב בְּסִיפֵיהּ תִּשְׁתַּמְתּוּ לְשִׁרִים כְּלָל הָאֲרָץ:

הוֹחֹחַ בְּתֵב יָדוֹ בִּבְדִי. מִכָּאן יֵשׁ לְנִמּוֹד שֶׁשֶׁסּ הֵיז שֵׁנִים מֵעֵדִים וְסֵמָל הֵיזִם חֲמֵס ט׃ הַהוּא בְּבִרְכָּה הוּא רִדְתִּי. לְשִׁמּוּעִין קֵלָה

(א) נראה דנ"ל וכיון דנאמן הוא אינו מעיד אצל אחרים וכו'.